דרשת הגה"צ דומ"ץ קרית יואל שליט"א

ברשות דעם חשובן גאסט דא אין שטאט, דער ווילימסבורגער רב שליט"א, ברשות אלע מורי צדק ביי אונז אין די הייליגע שטאט, וברשות ראשי קהלתינו בעלי בתים חשובים, וויל איך דא זאגן א פאר ווערטער.
ס'איז געווען מיט צען עלף יאר צוריק האב איך געהאט מעורר געווען, כ'האב ארויסגעברענגט אביסל דאס ענין פון א מרא דאתרא אין די שטאט, כ'האב צוגעברענגט דעם קדושת יו"ט (פ' משפטים) ואלה מוסיף על הראשונים, איז טייטש אז די חכמים בכל דור ודור זענען מוסיף גדרים וסייגים, זיי זענען 'מוסיף' על הראשונים גדרים וסייגים, דעם כח האט זיי דער אייבערשטער איבערגעגעבן צו קענען מאכן גדרים וסייגים, וואס זענען די גדרים וסייגים, האב איך דעמאלטס געזאגט, אז א זאך וואס מ'זעהט אז גדולי ישראל פון פריערדיגע דורות האבן געהאלטן פאר א סייג און א גדר, וואס איז דען שייך צו זאגן, דאס איז די ערשטע זאך וואס מ'דארף אנצונעמען, און מ'דארף דאס ווייטער ממשיך זיין.
ס'איז געווען דאס ענין פון סידור קידושין, ווי לאנג ס'איז נישט געווען אזוי ווייט דא [אין אמעריקא] א שטאט, איז זייער שווער געווען, ס'איז געווען קהלות דער באלאנגט דא דער באלאנגט דא, ס'איז נישט אזוי ווייט שייך געווען די גאנצע זאך, אזוי ווי ס'איז נתייסד געווארן די הייליגע שטאט, האב איך מעורר געווען אז דאס ענין פון סידור קידושין אין א שטאט וואו ס'איז דא א מרא דאתרא, איז בכל תפוצות ישראל, אלע גדולי הפוסקים זענען פיל, און זיי האבן שטארק מחזק געווען דאס ענין.
כ'האב נאכגעזאגט פסקים פון שבות יעקב, דער שבות יעקב אליין ברענגט דארט די ווערטער אז ס'איז מקובל אז דאס איז א ענין וואס מ'האט נאך מקובל פון פריערדיגע ביז צום רבינו תם, מ'האט דאס געהאלטן פארן גרעסטן גדר און סייג, אז קיינער טאר נישט מסדר קידושין זיין אין א שטאט, סיי ווער, נאר דער מרא דאתרא וואס איז ממונה, און מ'האט אין דעם איינגעזען א גרויסן חיזוק פאר די שטאט.
האב איך דעמאלטס געזאגט: לדעתי טאר מען נישט, חס ושלום - כ'האב אפגעשריבן א מכתב דעמאלטס אויך - סיי ווער כל מאן דהוא טאר נישט מסדר קידושין זיין דא אין שטאט, און אין די גלילות, אהן די רשות פון מרא דאתרא פון רבין זאל זיין געזונט.
און מ'זעהט דא נאך אויך דאס לשון ווי אזוי דער שבות יעקב שרייבט: קבלה בידינו שקבלו מרבני צרפת שהיו בימי רבינו תם, שלא יסדר שום אדם קידושין, נאר ווער ס'איז נבחר לרב בקהלתו או מדינה או גליל. בקיצור זייער שארפע ווערטער אויף דעם ענין.
און איך וויל נאכאמאל איבער'חזר'ן - באמת מ'האט דאס שוין איינמאל געזאגט, ס'איז שוין אפגע'פסק'נט - יעדער דארף צו וויסן, דאס ענין פון סידור קידושין דא אין שטאט טאר קיינער נישט!, קיינער טאר דא נישט קומען מסדר קידושין זיין!, דאס איז א גדר וואס ראשונים כמלאכים האבן איינגעזען אז דאס איז א גדר פאר קדושת ישראל.

ס'מאכט זיך פארשידענע שווערע שאלות, ס'מאכט זיך פירצות דורך דעם, ס'ווערט הפקר אינגאנצן. און דאס האט מען אנגענומען, און מען האט דאס געוואוסט בכל תפוצות ישראל, ווען מ'איז אריין געקומען אין א שטאט אריין, ס'איז קיינעם נישט איינגעפאלן אז מ'זאל גיין מסדר קידושין זיין אן רשות, מ'האט געוואוסט אז דאס באלאנגט פאר א מרא דאתרא.

יעצט, דער עולם האט נישט אזוי ווייט פארשטאנען, וואס איז א חילוק צו דער וועט מסדר קידושין זיין צו דער וועט מסדר קידושין זיין, ס'איז נישט אזוי, דער עולם דארף צו וויסן אז טאמער מ'הייבט אן, דאס איז א פירצה ביי כלל ישראל, מ'קען דאס אנרופן אז די וואס טוען דאס, די צוברעכן, און זיי זענען פורץ א גדר שגדרו הראשונים.

איך וויל נאר צוזאגן דאס לשון פון רבין ז"ל וואס ער האט האט געזאגט, האט ער געזאגט אזוי אויך, בעט ער דארט, ער זאגט אז ס'איז א חיוב דארטן - אויף די שטאט צו וואו ער שרייבט - אויף די בית דין און אויף די טובי הקהל, אז זיי זאלן אלעס טון א רינגס און ארום צו צוימען די זאך, ס'זאל נישט זיין קיין הפקירות אין דעם ענין פון סידור קידושין.

ממילא דארף מען זיך אראפזעצן, און מ'דארף מטכס עצה זיין, מ'דארף אלעס פרובירן - קודם די ערשטע זאך זאל מען אליין וויסן, אז מ'קען דאס נישט אוועקמאכן, ס'איז גארנישט!, ס'איז נישט אזוי, מ'הייבט אן צוברעכן א שטאט, אין אנדערע זאכן וואס מ'דארף האבן. אן א מרא דאתרא גייט נישט, מ'זעהט ב"ה היינט אונזער שטאט די הצלחה מיט אלעם, מ'זעהט ווי ס'וואקסט אלע עניני קדושה, אלע זאכן וואס רבינו שליט"א זאגט און ער איז מעורר ביי די דרשות און ביי פרק, מ'זעהט אלע זאכן אז ס'האט א געוואלדיגע השפעה א רינגס און ארום אויך, אז מ'הייבט אן דאס צוצוברעכן ווערט דאס א פירצה איבעראל.

איז ליגט א חוב מ'דארף זיך אראפזעצן און מטכס עצה זיין צו זעהן צו טראכטן, וואס מ'זאל טוהן אז מ'זאל מחזק זיין די תקנה אויף וואסערע אופן און אויף וועלכן אופן, אז ס'זאל נישט צוקומען צו דעם אז מ'זאל דא מסדר קידושין זיין אן רשות פון רבינו שליט"א.

איך פאנג אן נאכאמאל מיט דעם וואס איך האב אנגעהויבן, איך האב דאס שוין געזאגט דעמאלטס, אז לדעתי איז ברור אז מ'טאר נישט מסדר קידושין זיין, שלא לפרוץ בזה גדרן של ראשונים כמלאכים שראו בזה חיזוק גדול ותיקון הדת, קיינער זאל נישט טראכטן, עה, איז געקומען איינער, מאך דיך נישט וויסנדיג, דאס גייט נישט אזוי, דאס ווערט א פירצה דורכדעם אויך, מיר דארפן פרובירן אלע, אלע, אינאיינעם דארף מען פרובירן אריינצוטראכטן ווי אזוי מ'זאל טון, מ'זאל מחזק זיין די זאך, אז דאס ענין פון סידור קידושין ס'זאל נישט זיין קיין הפקר אין שטאט, ס'איז נישטא אזא מין זאך, אן די הסכמה פון רבינו שליט"א קען קיינער נישט קומען מסדר קידושין זיין.

כ'האף מ'וועט זיך מתבונן זיין מ'וועט זיך אראפזעצן און מ'וועט אויסארבעטן עצות ווי אזוי און וואס ווען און וואו, ווי אזוי מ'זאל טון, אבער איין זאך, ס'מוז געהערט ווערן פון אקרו"ט דקהלתינו אז מ'האט זיך אראפגעזעצט מטכס עצה זיין, ווייל מען

זעהט אין דעם א פירצה, מחזק צו זיין אז די שטאט זאל ווייטער זיך פירן אויף א הייליגן וועג, און איך האף אז דער אייבערשטער וועט העלפן ס'וועט זיין מיט הצלחה, ביז דער אייבערשטער וועט העלפן מ'וועט זוכה זיין צו ביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

דרשת הגה"צ רב דקהלתינו בוומס"ב שליט"א

ברשות הגה"צ דער דיין זאל זיין געזונט, אלע חשובע מורי הוראות, חשובע בעלי בתים קרואי העדה.
מ'האט שוין געהערט די ווערטער פונעם חשובן דיין, איך וויל נאר אביסל אויסברייטערן די ווערטער וואס ער האט געזאגט, און אויך מוסיף זיין מדילי בענין השקפה וואס מ'קען צולייגן אויף די ווערטער. דאס טייטש, די שאלה פון סידור קידושין - אויב ס'איז בכלל א שאלה - איז מקיף אין זיך הלכה, און ס'איז מקיף אין זיך השקפה, און ס'איז מקיף אין זיך דער עתיד פון קרית יואל.
הלכה, איז נישטא וואס מוסיף צו זיין, ס'איז א דבר ברור כשמש, אזוי ווי מ'זעהט אין די פריערדיגע, דער דיין האט שוין נאכגעזאגט, ס'איז נאך מיוסד פון די ראשונים, פון רבינו תם, אז קיין שום רב אדער מורה הוראה, אפילו ווער ס'איז ערגעץ אנדערש א רב, ער קען זיין דער צדיק הדור, אבער ער קען נישט קומען מסדר קידושין זיין אין דעם שטאט וואו ס'איז דא א רב און א מרא דאתרא וואס ער איז מיוסד אויף די שטאט.
איז לכאורה דארף מען נישט מוסיף צו זיין, און דער דיין האט אויך גע'פסק'נט אזוי - ער איז נאך ממונה פון רבין ז"ל אלס א דיין דא אין שטאט, און דער עלטערער עולם געדענקט נאך גאנץ גוט ווי אויף יעדע זאך, דבר קטן כגדול, האט זיך דער רבי ז"ל סומך געווען אויפן פסק פונעם דיין.
נאר כ'האב געוואלט רעדן אביסל דער חלק וואס דער דיין האט דערמאנט מיט געציילטע ווערטער - און איך וועל עס נאר אויסברייטערן - דער חלק ההשקפה, און דער חלק וואס איז דער עתיד פון קרית יואל.
בנוגע די השקפה חלק, מענטשן קענען האבן די פראגע אין קאפ, וואס גייט מיך אן, ער קען נישט זאגן די ברכות? ער קען פונקט אזוי זאגן די ברכות, וואס איז די נפקא מינה?
אדער לאמיר זאגן, האסט טאקע א שטיקל טענה, מאך נישט קיין עסק, לאז עס אפ. דער אמת איז מ'האט אונז נישט אזוי געלערנט, און נישט אזוי האבן זיך אונזערע זיידעס געפירט, און נישט אזוי האבן זיך אלע פריערדיגע רבנים בזמניהם זיך געפירט.
איך וועל געבן א דוגמא פון אנדערע זאכן וואס מ'קען פארשטיין מענין לענין.
אינדערהיים, און אזוי אויך איז נאך היינט דא וואו ס'איז דא א קהלה מיט א רב, איך וועל אנכאפן לדוגמא אנטווערפן - וואס כ'האב געוואוינט דארט א שטיק צייט - איז דא למשל א תקנה בנוגע שחיטה. קיין שום מענטש מאן דהוא טאר נישט

אריינברענגן רויע פלייש - ס'ווערט אנגערופן שחוטי חוץ - וואס איז נישט געשחט'ן געווארן אונטער די קהלה אונטער די השגחה און די שוחטים פון די קהלה, ס'איז נישטא אזא זאך, פריוואט קען מען נאך טרעפן, אבער פארקויפן איז נישטא אזא זאך, ס'איז ממש געווען א בחינה, מ'האט דאס באטראכט כמעט ווי נבילה וטריפה, אויב נישט ממש אזוי.
א שוחט וואס האט זיך געטרויעט צו שחט'ן וואו ס'איז געווען א רב, און ער האט נישט געוויזן דעם חלף פארן רב, האט מען די שחיטה גע'פסק'נט טריפה, מ'האט געדארפט כשר'ן די כלים.
אין סיגעט איז געווען א צייט ביים קדושת יו"ט ווען ער האט איבערגענומען די הנהגה, איז געווען אז מ'האט זיך אפגעריסן און מ'האט געמאכט א אייגענע שוחט, און אפילו בזמן פון ר' אלעזר ניסן ווען ער איז געווען אין סיגעט, ס'איז געווען דעמאלטס אנדערע חסידות'ער וואס האבן געהאט שוחטים אין די גלילות פון סיגעט, ס'איז געווען א חסידות וואס האט געשטעלט שוחטים, וויפיל אונזערע זיידעס האבן געווויינט און פארפירט, און גע'פסק'נט להלכה, אז די שחיטה איז נבילה וטריפה, ס'האט געקענט זיין דער גרעסטער און פרומסטער שוחט, אן ערליכער איד מדקדק בקלה ובחמורה, און ער האט געהאט א רבין א בעל רוח הקודש, פונדעסטוועגן דאך, טאמער האט ער זיך נישט מכניע געווען און געוויזן דעם חלף פארן רב, האט מען נישט געגעסן פון זיין שחיטה.
בזמן פון קדושת יו"ט ווען מ'האט זיך אפגעטיילט דארט די קהלה, און זיי האבן גענומען א אייגענע שוחט, האט דער קדושת יו"ט גע'אסר'ט די שחיטה, וויפיל שלש סעודות תורות האט דער קדושת יו"ט געווויינט אז אידן ווערן נכשל אין טריפה פלייש.
מסתמא - איך ווייס נישט, אבער די וועלט איז נישט היינט געבוירן - ס'קען זיין אז ס'זענען געווען איינצעלע וואס זענען אויך געזעצן ביי די שלש סעודות תורה פון קדושת יו"ט און געטראכט ביי זיך, פארוואס דארף מען אזויפיל רעדן פון דעם ביי שלש סעודות נאכאמאל אז ס'איז טריפה, לאז אפ!, זיי האבן זיך ממילא אפגעטיילט, לאזן זיי האבן א שוחט, וואס וועט דיר העלפן די אלע דרשות, וכדומה וכדומה אזעלכע אויבער-חכמים'דיגע דעות.
אבער אונזערע זיידעס האבן נישט אזוי געהאלטן, א זאך וואס איז אסור, א זאך וואס איז מיוסד פון תקנת הקדמונים, א זאך וואס איז די יסוד פון א קהלה, סיי די חלק פון רוחניות, און אפילו די חלק פון גשמיות - ווייל ס'איז געווען א הכנסה פאר די קהלה - האט מען דאס געהאלטן פאר הייליג און טייער, און מ'האט זיך נישט דערשראקן, און מ'האט דאס איבער גע'חזר'ט נאכאמאל און נאכאמאל דעם דעת תורה האמיתית, און געזאגט אז ווער ס'פאלגט נישט די דעת תורה, ווערט נכשל אין טריפה פלייש.
די זעלבע זאך איז אויך געווען די חלק פון סידור קידושין, און אזוי אויך אלע הנהגות וואס איז שייך געווען פאר א קהלה און פאר א רב, ווען עמיצער האט זיך געטרויעט דאס אונטערצוברעכן אויף סיי וואסערע מין אופן, האט מען דאס באקעמפט בכל

תוקף ועוז, און אנדערע רבנים האבן זיך אנגענומען מיט א לשם יחוד, מיט א מלחמת חובה צו ראטעווען די כח הרבנות, צו ראטעווען די כח הקהלה.
די מין השקפה 'וואס גייט דיך אן', זאל עס א צווייטער טהון, דאס איז אזא מין מופרך'דיגער יסוד, און פאר אונז סאטמארע חסידים און תלמידים דארף דאס זיין אין די בלוט, אז אזא קשיא טאר נישט געפרעגט ווערן, ווייל דאס האט נישט קיין ענדע. ווער ס'האט דורכגעלערנט דעם ויואל משה ווייסט דעם ענין פון ערבות, אז א איד איז מחויב ערבות פאר א צווייטן, און ער טאר נישט צוזעהן ווי יענער טוט אן עולה און שווייגן, וואס דאס איז אויך באמת דער יסוד פון דעם, וואס גייט דיך אן? האט יענער גענטון אן איסור, דו ביסט אן ערליכער איד, לאז אים אפ!, דו זעסט יענעם ח"ו מחלל שבת זיין, לאז!, דו ביסט אן ערליכער איד, דו זעסט איינער עסט אן איסור, לאז אים אפ!, קוק נישט אויף זיין זייט!, דאס איז א דעמאקראטישע דעה, און א איד וואס איז אויפגעוואקסן אין אונזער חדר טאר אזא דעה אפילו נישט עולה זיין על הדעת.
און אין קרית יואל בפרט, טאקע וועגן דעם ווייל ס'איז א שטארקע הנהגה, וואס וועט זיין אז ס'וועלן קומען דא אהער חשובע אידן - לאמיר זאגן ספרד'ישע אידן צו תימנ'ע אידן, עכטע חשובע ערליכע אידן - און זיי וועלן זאגן: ביי אונז עסט מען קטניות אום פסח, אונז וויל מיר עסן קטניות פסח, מיר ווילן די געשעפטן זאלן פארקויפן קטניות פאר אונז. פארשטייט זיך מען וועט דאס נישט לאזן, פארוואס? לאז אפ! ער עסט קטניות, וואס גייט דיך אן? ער פירט זיך אפילו על פי שולחן ערוך, זיין מסורה איז אזוי - אבער נישט אין קרית יואל!, דא איז מיוסד די שטאט פון רבין ז"ל אויף דעם דרך האט מען אונז געלערנט ווייטער, און אזוי האט אונז דער זיידע דער ברך משה געפירט, און להבחל"ח דער טאטע זאל זיין געזונט, און אויף דעם דרך דארף מיר אונז גיין.
איז קודם כל בנוגע די חלק ההשקפה וואס איך האב פריער געזאגט, דעם געדאנקן גאנג - לאז אפ! דאס איז ביי אונז מופרך, ביי אונז טאר נישט זיין אזא זאך.
יעצט אויב ווייס מיר אונז אז דאס איז א זאך וואס איז אסור - וואס ס'איז נישט קיין שום ספק אין דעם, אז א צווייטער קען נישט קומען מסדר קידושין זיין - קען נישט זיין אזא זאך אז מ'זאל טראכטן אז ס'איז גוט אזוי ווי ס'איז, ווייל דאס איז א פירצה אין דעם גאנצן ענין ווי אזוי מ'קוקט אן אידישקייט, און ווי אזוי מ'דארף לוחם זיין אויף אידישקייט.
בפרט דא אויפן חלק פון קרית יואל, מ'קוקט עס אן ווי איך קוק עס אן, און אזוי אויך אנדערע וואס קוקן אריין טיפער אין דעם זאך, זעהט ער די שאלה - איך זאג נאכאמאל ס'איז נישט קיין שאלה, אבער די ענין - צי ס'קען דא זיין נאך א מסדר קידושין אדער נישט, איז באמת א שאלה צי קרית יואל זאל בלייבן קרית יואל, אדער קרית יואל זאל אויסזעהן ווי מאנסי, מאנסי איז זייער א שיינע חשובע שטאט, אבער דארט קען טון יעדער איינער כפי העולה על רוחו, קיינער קען אים נישט זאגן קיין דעה, יעדער איינער קען קומען מסדר קידושין זיין, מ'קען פארקויפן אלעס, מ'קען טון וואס מ'וויל, קיינער וועט אים נישט זאגן קיין דעה.

און באמת דער וואס קוקט אביסל א בליק אויף פאראויס, קרית יואל טוט זיך מוראַ'דיג צושפרייטן אין אלע געגענטער, ס'ווערט ימין ושמאל תפרוצי, ב"ה, פון איין זייט איז עס א געוואלדיגע שמחה, אז דער כח הקדושה ווערט נתרבה, אבער יעדער איינער וואס האט אביסל בהאי פחדא קא יתיב, וואס גייט דא זיין, ווי מער מ'צושפרייט זיך אלץ מער איז א סכנה ווי אזוי די זאך גייט אויסזעהן, יעדע מין פירצה אין דעם ענין, צוברעכט נישט איין חומה, נאר צוברעכט צען חומות.
איז דא איז באמת די פראגע און די השקפה, און איך רעד יעצט בעיקר צו די קרואי העדה, וואס עטץ זענטס ממונה מטעם הקהילה און מטעם העיר צו זיין שומרי העיר, צו זעהן אז די קהילה און די שטאט זאל אנהאלטן איר מהלך, אויף ענק איז יעצט תלוי די פראגע, ווילט עטץ אז קרית יואל זאל בלייבן קרית יואל, אדער וויל מען חלילה אז קרית יואל זאל אויסזעהן ווי מאנסי, אדער ווי די פייוו טאונס, אדער ווי די אלע אנדערע שטעט וואס וואוינען א גרויסע ציבור אידן, און קענען זיין ערליכע שומרי תורה ומצות און חסיד'ישע אידן, אבער א מקום הפקר.
און אין היינטיגן דור וועז עבדא בהפקירא ניחא ליה, און דאס ווערט באגלייט מיט שטארקע הידורים אין דעם הפקרות, און וואר ס'קען אויפקומען חידושים אין די הפקרות האט א אויבן אן, און א אוזן קשבת ביים יונגן ציבור, דארף מען דאך מער און מער עומד זיין על המשמר אז דאס זאל נישט אריינקומען דא אין די קריה וואס דער רבי ז"ל האט אוועקגעשטעלט, אוודאי האט ער געקענט באשטיין אז אידן זאלן האבן הרחבת'דיגע דירות, ס'זאל זיין א בריטקייט, אידן זאלן קענען ערציען די קינדער מיט הרחבת הדעת, אבער נישט דאס איז אים געלעגן אויפן קאפ וועז ער האט געוואלט די קהילה און ער האט געוואלט די קריה, ער האט געוואלט ס'זאל זיין א קריה וואס זאל זיין אנגעפירט און וויטער געפירט אויף דעם דרך התורה והיראה והחסידות, און דאס איז יעצט אויפן וואגשאל.
דאס איז בנוגע די פשוט'ע שאלה - איך רוף עס אן שאלה אבער ס'איז קיין שאלה נישט - צי מ'קען דא זיין נאך א מסדר קידושין.
אבער איך וויל דא אויסשמועסן א נקודה, וואס אזוי וי איך האב פריער געזאגט, אז וויבאלד דער ענין איז זיך מקיף השקפה פון אידישקייט און השקפה פון קרית יואל, איז קומט דא אויך אריין די שאלה בנוגע וואס מאנכע פרעגן, טאמער איז דא א חתונה ווי נישט דער רבי האט געגעבן רשות צו זיין מסדר קידושין דארטן, צי מעג מען זיך משתתף זיין ביי די חתונה צי נישט.
איז איך וועל צולייגן אביסל די שאלה אין ווערטער, ס'איז דא א שאלה בנוגע הלכה, ס'איז דא א שאלה בנוגע השקפה, און אזוי ווי איך האב געזאגט אין קרית יואל, הלכה'דיגע חלק וועל איך יעצט נישט אריינרעדן, ווייל אויף דעם דארף מען האבן ווי מ'זאגט א בירור, און איך וויל נישט דא יעצט אריינגיין אין די חלק פון הלכה, איך וויל מער אריינגיין אין די חלק פון השקפה.
ס'איז נישטא וואס צו רעדן אזוי ווי איך האב פריער געזאגט, אונז וואס מיר זענען אויפגעוואקסן אין דעם חדר, נישט לאנג צוריק איז אויסגעקומען איך האב גערעדט אין וויליאמסבורג האב איך נאכגעזאגט א ווארט פון רבי'ן ז"ל, ער האט דאס געזאגט כמה פעמים פרשת ראה, בעיקר האט ער דאס געזאגט פרשת ראה, האט

ער געזאגט שטייט אין פסוק רק חזק לבלתי אכול הדם כי הדם הוא הנפש, וואס איז פשט, דער רמב"ן פרעגט וואס הייסט רק חזק לבלתי אכול הדם, מיר טרעפן נישט אויף א לא תעשה פרטיות א לשון פון די תורה הקדושה זאל אזוי מחזק זיין טוה עס נישט, פאר תורה ומצות בכלליות יא, אבער א מצוה פרטיות דארף חיזוק? און נאך דערצו וועו דם איז א זאך וואס מענטשן בטבע זענען גועל מהם, מ'עקלט זיך פון דעם, דארף די תורה לייגן א חיזוק זאלסט עס נישט טון.
תמצית הדברים האט דער רבי ז"ל געזאגט אזוי, שטייט אין רמב"ם אז דער איסור פון דם האט זיך געגומען ווייל די אמאליגע אומות העולם האבן גע'שחט'ן בהמות און זיי האבן מקריב געווען פאר די שדים, און מיט דעם וואס זיי האבן געטרינקן די בלוט האבן זיי זיך מחבר געווען מיט די שדים, און דורכדעם האבן זיי געהאט א כח צו וויסן עתידות, מענטשן זענען געקומען צו זיי, און אזוי האבן זיי געקענט זאגן עתידות, דורך טרינקען די בלוט האבן זיי געקענט דאס וויסן. זאגט דער רבי ז"ל פשט אין פסוק איז אזוי, דו טרינקסט נישט קיין בלוט, יענער טרינקט בלוט ער איז זיך מחבר צו די שדים, אבער דו גייסט צו יענעם און דו פרעגסט אים א זאך בנוגע עתידות, און יענער קען דיר ענטפערן, מיט דעם וואס דו גייסט צו אים דו הערסט אים אויס דו פרעגסט אים, געסטו אים א מורא'דיגע חיזוק ער זאל דאס וועלן טון, ווייל ער טוט דאך עס פארדעם ער זאל קענען זאגן פאר מענטשן וואס פרעגן אים, קומט אויס אז דו ביסט גורם אז א צווייטער טרינקט בלוט, אויף דעם זאגט דער פסוק איך רעד צו דיר, דו טרינקסט נישט קיין בלוט, רק חזק, זיי דיך מחזק, געב נישט קיין חיזוק פאר די, לבלתי אכול הדם, ס'זאל נישט דורך דיר געגעסן ווערן בלוט, איך רעד יעצט נישט צו דיר, ווייל דו וועסט ממילא נישט טרינקען קיין בלוט, אבער געב דיך אבאכט און זיי דיך מחזק זאלסט נישט גין פרעגן איינער וואס טרינקט בלוט, ווייל דורכדעם וועט יענער טרינקען בלוט, דו זיי זיך מחזק לבלתי אכול הדם, אז ס'זאל נישט געגעסן ווערן קיין בלוט דורך דיר.
יעצט איז אזוי ווער ס'ווייסט - איך זאג נאכאמאל, איך רעד דאך יעצט צו די וואס זענען אויפגעוואקסן אין אונזער חדר, מיר ווייסן זייער גוט אז דער ענין פון מחזק זיין ידי עוברי עבירה איז א הארבע זאך, דער טייטש איז, וועו דו זעהסט אז יענער טוט א עבירה, א עוולה, און דו גייסט צו אים צו און דו גריסט אים נאך א פרייליכן גוט מארגן, זאגסט אים נישט גארנישט, נאר א גוט מארגן, איז א איסור, דו האסט יעצט מחזק געווען א עובר עבירה, לא די האסט נישט מוחה געווען, האסט אים מחזק געווען, סתם א גוט מארגן א גוט שבת, דאס הייסט מ'קען זאגן דאס איז א איסור נאך מן התורה, מחזק זיין עוברי עבירה איז זייער א הארבע זאך, דאס איז וועו יענער וואלט געטון דער איסור אן דיין גוט מארגן, און יענער טוט נישט מער דער איסור דורך דיין גוט מארגן, אבער בלויז דער גוטע געפיל וואס יענער האט באקומען דו האסט אים אזוי באגריסט, איז שוין א א איסור.
מכל שכן וכל שכן, וועו דורך דיין פעולה פון מחזק זיין קען יענער אנגיין מיט די עולה, דאס איז זיכער א גרויסע הארבע עבירה, אויב מ'קוקט גוט אריין אין ויואל משה, א חלק פון דעם גיין צו די בחירות איז, כאטשיג דו טוסט נישט ארייגיין אין כנסת, און דו טוסט נישט די אלע עבירות פון די אלע וואס גייען אריין אין כנסת,

אבער ער קען נישט אריינגיין אין כנסת נאר דורך דיר, איז ער דיין שליח, און אלעס וואס ער האט געטון איז אזוי ווי דו.
ס'איז נישטא וואס צו רעדן, נאכדעם וואס דער דיין זאל זיין געזונט האט פאר צען עלף יאר צוריק ארויסגעגעבן זיין פסק בנוגע די ענין פון סידור קידושין, און פארשטייט זיך אז אסאך מענטשן האבן זיך צוריק געהאלטן, און עד היום הזה איז מען נישט געגאנגען צו יענעם זאל דארט ווי ס'איז געווען א צווייטער סידור קידושין, האט דאס גורם געווען אז אפילו פורצי גדר וואס וואלטן וועלן נישט געקוקט אויף דעם איסור, אבער האבן זיי נישט געוואלט אז זייער שמחה זאל זיין צושטערט - זיי האבן געוואלט ס'זאל זיין בשלימות - האבן זיי נישט געמאכט די חתונה דארטן, און זיי זענען אוועק געגאנגען אין א צווייטע שטאט.
איז טייטש אז דורכדעם וואס מענטשן האלטן זיך צוריק און גייען נישט צו אזא חתונה, דאס איז א גורם אז ס'זאל נישט זיין די פורצי גדר, וועלן מ'גייט יא, אין אנדערע ווערטער איז מען מחזק די פורצי גדר.
איך זאג נאכאמאל, דאס איז השקפה, איך האב עס נישט אפגעשריבן אין א תשובה, אבער יעדער איינער פארשטייט אז דאס איז זאכן וואס מ'קען דא אויסשמועסן בהרחבה, און דאס איז א זאך וואס איך מיין אז ס'איז אויסגעהאלטן להלכה, אן דעם וואס ס'שטייט נאך אין די תשובות ספרים אויך דערמאנט דעם ענין, נאר פשוט פאר אונזערע אידן דארף מען נישט צופיל הסברים, ס'איז א דבר פשוט אז אזא זאך צו טון, צו גיין צו א שמחה וואס דורכדעם איז מען גורם אז די פירצה זאל אנגיין, איז אפילו אין די פוסקים ווערט שוין דערמאנט דאס ענין אז מ'זאל זיך נישט משתתף זיין ביי א שמחה, ווייס איך נישט צו זיי האבן אפילו געריכט פון דעם ענין אויב אן דעם וואלט עס נישט געקענט צושטאנד קומען די שמחה, אבער בכגון דא וועלן יעדער איינער איז אזוי ווי איין משפחה, בפרט ביי א גרויסע משפחה.
נאר וועלן דען, ס'איז נישט אזא דבר פשוט וואס מ'קען ארויסגעבן א בירור להלכה און פסק'ענען אזוי אויף די גאס, ווייל ס'איז באמת תלוי אין זייער אסאך סניפים, און זייער אסאך פעלער וואס מ'קען נישט זאגן, דער ענין פון סידור קידושין אז ס'קען נישט זיין קיין צווייטער סידור קידושין איז נישטא קיין סניפים, נישטא קיין מגן אברהם אדער טורי זהב וואס קענען צולייגן אדער אראפנעמען, ס'איז א דבר ברור דאס איז עס, מיט דעם ענדיגט זיך עס, ס'קען נישט זיין אין דעם קיין אנדערע וועגן פון יא.
אין דעם ענין אבער, איז שוין מער השקפה'דיגע זאכן, וואס וועט זיין לאמיר זאגן ס'וועט זיין א זיידע וואס ער האלט אויס די אייניקלעך און די אור אייניקלעך וכדומה, און ער, צי ער אליין צו זיין קינד מאכט חתונה דארטן, און דער אייניקל האט א שאלה טאמער איך וועל זיך צוריק האלטן פון נישט גיין צו די חתונה וועט מיר דער זיידע מער נישט געבן קיין געלט, פארליר איך די גאנצע פרנסה, די שאלה איז צי מכח פרנסה אויס בין איך מחויב צו דערלייגן אויף דעם ענין וכדומה, איך זאג נאר א משל, אבער ס'איז זאך וואס קען געשען, איז טאמער וועט מען עס זאגן פאר א פסק גמור אז דאס איז עס, לייגן מיר זיך אריין ווי מ'זאגט אין פראבלעמען, ס'מוז זיין

אופנים וואס מ'זאל קענען זיצן און דן זיין אויף יעדע פרט, טאמער איז דא אזא שאלה וואס מען זאל טון.
אבער באופן כללי קוקט מיר אויס דבר ברור אז מ'דארף נישט צו גיין, נאר אזוי ווי ס'קען דאך זיין פארשידענע פעלער וואס מ'קען עס נישט זאגן באופן ברור באופן כללי, מיין איך אז ס'וואלט כדאי געווען אז די קהילה זאל מייסד זיין מענטשן וואס זאלן זיצן אויף דעם, און דן זיין טאמער איז דא אזא זאך, וואס מ'זאל ענטפערן, צי מ'קען יא צי מ'קען נישט גיין.
אבער סיי מכח די הלכה און סיי מכח די השקפה קוקט אויס אז מ'טאר נישט צולאזן אז מ'זאל מעגן זיך משתתף זיין געהעריג צי אזעלכע שמחות, וויל מיט דעם געט מען חיזוק, און נאר אזוי וועלן זיי קענען אנגיין מיט די פירצה.
און איך קום צו צו מיין אויספיר מעין הפתיחה, די עתידות פון אידישקייט, און אידישקייט אין קרית יואל, די עתידות צי די רצון פון רבי'ן ז"ל וועט זיך ווייטער האלטן, איז תלוי יעצט בידכם, און דאס איז נישט קיין קלייניקייט, ס'איז זיכער במקום עשרה שכינה שריא, ס'זיצן דא מער ווי צען חשוב'ע מורי הוראות, ס'זיצן דא מער ווי צען קרואי העדה, וואס ביידע פאר זיך האבן א כח מיט זייער פסק צו פסק'ענען א פסק הלכה למעשה אפילו ביי די ארבסטע זאך, וכל שכן דא, איז אוודאי האפט מען מיט אייבערשטנס הילף, אז דא במקום שהשכינה שריא וועט ארויסקומען א קידוש השם, און ס'וועט נתקדש ווערן שם שמים על ידינו.
דער אייבערשטער זאל העלפן אז די אלע פורצי גדר זאלן זיך אפטון פון כלל ישראל, דער שומר הכרם זאל זיין ווייטער דער שומר על הכרם, ס'זאל נישט זיין קיין פורצי גדר, אידישע קינדער זאלן זיך קענען פירן בקדושה ובטהרה, אזוי ווי מקדמת דנא בלי שום שינוי כל שהוא, דער אייבערשטער זאל העלפן דער טאטע זאל זיין געזונט זאל אונז פירן בקרוב קעגן משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.